ЗБ. ТР. ДНУ - ПРИЛЕП, 21 AN. PAP. ASA - PRILEP, 21	Стр. 1 – , Прилеп, 2005 Page 1 – , Prilep, 2005

ДРУШТВО ЗА НАУКА И УМЕТНОСТ – ПРИЛЕП
ASSOCIATION OF SCIENCE AND ART – PRILEP

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ НА ДНУ
ANNALS OF PAPERS ASA

ПРИЛЕП 2005 PRILEP

УДК
001
7

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ НА ДНУ
ANNALS OF PAPERS ASA

ТОМ 21 ГОДИШТЕ
2005
ПРИЛЕП
PRILEP

ЗБ. ТР. ДНУ - ПРИЛЕП, 21	Стр. 1 – , Прилеп, 2005
AN. PAP. ASA - PRILEP, 21	Page 1 – , Prilep, 2005

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ НА ДНУ - ПРИЛЕП
ANNALS OF PAPERS ASA - PRILEP

ДРУШТВО ЗА НАУКА И УМЕТНОСТ - ПРИЛЕП
ASSOCIATION OF SCIENCE AND ART - PRILEP

Излегува: Една годишно

Главен и одговорен уредник
Editor in chief
Проф. д-р Коста Сотироски

Редакциски одбор:
Editorial board:
1. Проф. д-р Коста Сотироски
2. Д-р Јосиф Мицковски
3. Д-р Трајко Мицески
4. Проф. Александар Ивановски - Глоговичанец
5. Проф. Билјана Трчкоска

Лектура
Lecteurer:
Мирјана Стојкоска

Коректура
Proofreader:
Мирјана Стојкоска
Хриса Талимџиоска

Превод на резимеата на наглиски јазик од авторите
Превод на резимеата на француски јазик
Translated in to Franch
Проф. Билјана Трчкоска

Компјутерска обработка и графичка подготовка
Печатница „11 Октомври“ АД - Прилеп

За издавачот:
Д-р Дукадин Камшикоски

Зборник на трудови на ДНУ - Прилеп, бр. 21, стр. 1 - , 2005

Печати: Печатница „11 Октомври“ АД - Прилеп
Тираж: 300 примероци
Copied printed - 300
Адреса на Редакцијата на списанието:
ДНУ - 7500 Прилеп, „Ѓорче Петров“ 54, П. фах 172

ЗБ. ТР. ДНУ - ПРИЛЕП, 21, стр. 167-173, 2005
AN. PAP. ASA - PRILEP, 21, page 167-173, 2005

ДИНАМИКАТА НА РАСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО Р. МАКЕДОНИЈА, СО ОСВРТ НА ДЕЦАТА ДО 14 ГОДИНИ

Д-р Трајко МИЦЕСКИ, прим. д-р Божидар КОТЕСКИ,
прим. д-р Круме СОКОЛОСКИ

РЕЗИМЕ

Статистичките податоци, согласно извршените пописи на населението во Р. Македонија, од 1921 до 2002 година, покажуваат намалување на учеството на деца до 14 години во однос на вкупното население.

Во 1921 година процентот на учество на децата во вкупното население во Р. Македонија изнесува 39 %. Во 1971 година тој процент паѓа на 33 %, додека во 2002 година на 21%.

Исто така, се забележува и опаѓање на децата до 14 години по домаќинство. Така, со пописот од 1921 година се забележува дека, во просек, на едно домаќинство припаѓале 2,2 деца, во 1971 година 1,5 деца, а во 2002 година 0,8 деца.

Во трудот преку табеларни и графички прикази и аналитички осврт се презентирани статистички податоци за движењето на населението во Р. Македонија, со посебен осврт на децата до 14 години.

Клучни зборови: витална статистика, население, деца.

ВОВЕД

Најдобри информации за движењето на населението во Р. Македонија во еден подолгорочен период од деведесеттина години може да се добијаат од официјалната статистика на земјата.

Податоците говорат дека, почнувајќи од извршениот попис во 1921 година, па сè до последниот попис во 2002 година, вкупното население во Р. Македонија расте до 1991 година, а од 1991 година до 2002 година тоа стагнира, односно благо се намалува.

Со пописот, од 1921 година, во Р. Македонија имало 808.000 жители, од 1953 година 1.304.516 жители, од 1971 година 1.647.308, од 1991 година достигнува највисоко ниво 2.033.964 жители, а со пописот од 2002 година, бројот на жителите изнесува 2.022.547.

Загрижува фактот што процентот на учество на децата од 0 до 14 години, во вкупното население на РМ, последните педесетина години опаѓа. Така, со пописот од 1921 година, процентот на учество на децата од 0 до 14 години, во вкупното население изнесува 39%, од 1948 година 38 %, од 1953 и до 1961 година 37 %, од 1971 изнесува 33 % , од 1991 изнесува 24 %, а со последниот попис од 2002 година изнесува 21%.

Во трудов, се презентирани некои податоци за движењето на населението, во Р. Македонија со посебен осврт на децата од 0 до 14 години.

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСТРАЖУВАЊЕТО

Како преглед на истражувањето се зеде еден подолгорочен период од над 80 години, и тоа почнувајќи од 1921 година, па сè до 2002 година.

Заради поголема прегледност, резултатите на истражувањето ќе ги прикажеме во табели и графикони кои следат.

Табела 1. Население во Р. Македонија

	Години									
Возраст	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	1994	2002
0.-4.	102,716	157,484	159,661	199,457	187,535	181,098	191,642	154,549	152,456	122,757
5.-9.	113,992	125,167	140,091	146,083	177,020	177,987	184,854	167,433	163,546	143,184
10.-14.	101,366	81,626	138,234	136,173	158,364	176,682	178,681	165,970	167,921	160,339
15.-19.	70,867	90,986	118,396	135,927	122,874	172,734	178,205	160,859	162,852	165,422
20.-24.	42,901	87,343	105,959	123,394	120,121	151,455	174,352	153,652	153,490	161,945
25.-29.	36,600	71,973	81,336	105,408	118,901	116,079	165,074	156,511	151,339	153,461
30.-34.	38,297	55,651	60,605	80,788	102,826	115,202	146,028	164,193	148,500	148,281
35.-39.	43,242	42,290	75,401	59,857	85,354	114,329	113,784	163,189	145,911	149,837
40.-44.	47,341	41,614	57,432	72,651	56,432	98,322	113,549	145,993	137,304	146,902
45.-49.	45,275	37,192	48,490	57,203	62,822	81,441	111,127	111,975	109,957	142,688
50.-54.	43,723	36,976	33,629	47,260	56,828	53,265	94,365	110,442	99,814	127,760
55.-59.	32,543	30,647	33,383	33,441	46,411	58,549	76,438	109,764	95,913	95,234
60.-64.	31,901	32,126	28,682	29,608	34,192	50,929	48,233	88,812	88,948	89,822
над 65	57,934	58,853	71,635	77,127	74,891	94,859	128,261	165,716	164,678	213,712
Непознато	26	30	52	139	1,432	4,377	4,543	14,906	3.303	1,203
Вкупно:	808,724	949,958	1,152,986	1,304,516	1,406,003	1,647,308	1,909,136	2,033,964	1,945,932	2,022,547

Графикон 1. Население во Р. Македонија по структура

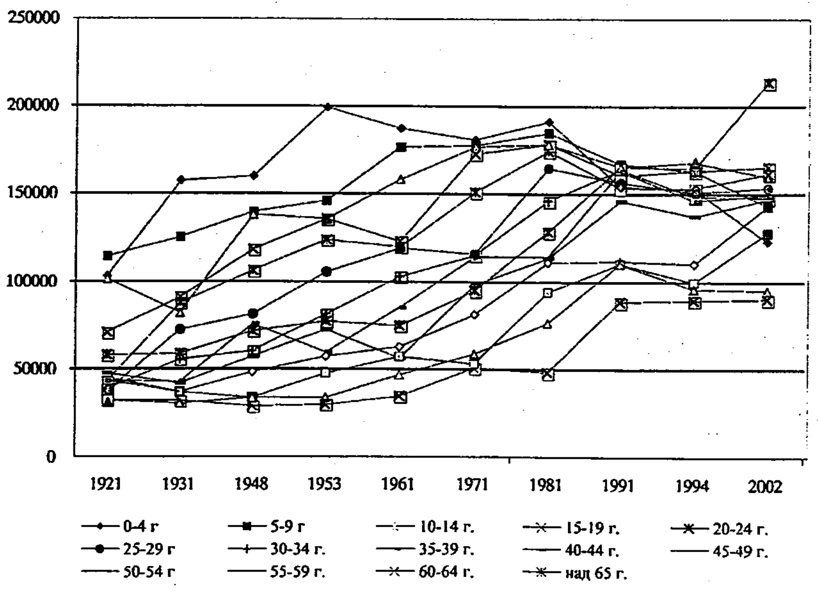

Табела 2. Вкупно население во Р. Македонија и деца до 14 години

Возраст на децата	Години									
	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	1994	2002
0.-4.	102,716	157,484	159,661	199,457	187,535	181,098	191,642	154,549	152,456	122,757
5.-9.	113,992	125,167	140,091	146,083	177,020	177,987	184,854	167,433	163,546	143,184
10.-14.	101,366	81,626	138,234	136,173	158,364	176,682	178,681	165,970	167,921	160,339
Вкупно деца од 0 до 14 Год.	318,074	364,277	437,986	481,713	522,919	535,767	555,177	487,952	483,923	426,280
Вкупно жители	808,724	949,958	1,152,986	1,304,516	1,406,003	1,647,308	1,909,136	2,033,964	1,945,932	2,022,547
Учество на деца од 0 до 14 г. во вкупното население	39%	38%	38%	37%	37%	33%	29%	24%	25%	21%

Графикон 2. Вкупно деца во Р. Македонија до 14 години

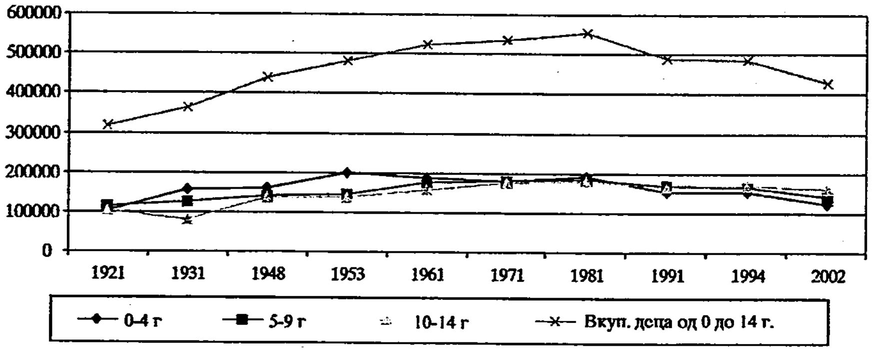

Графикон 3. Вкупно население во Р. Македонија и вкупно деца од 0 до 14 год

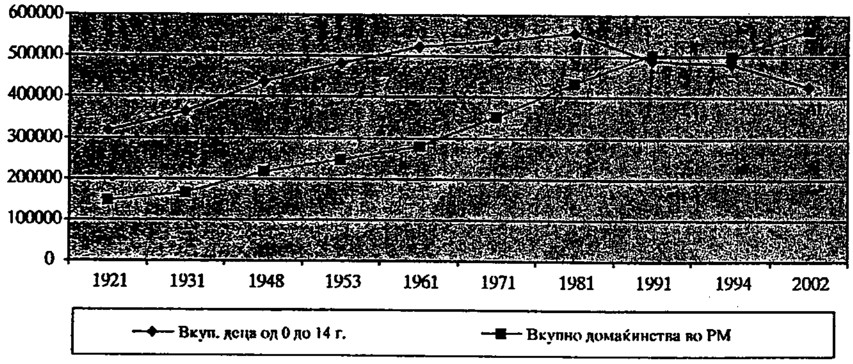

Табела 3. Вкупно домаќинства во Р. Македонија и деца до 14 години

Години	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	1994	2002
Вкупно деца од 0 до 14 г.	318,074	364,277	437,986	481,713	522,919	535,767	555,177	487,952	483,923	426,280
Домаќинства	146,161	164,052	218,819	246,313	280,214	352,034	435,372	505,852	501,963	564,296

Графикон 3. Вкупно домаќинства во Р. Македонија и деца до 14 години

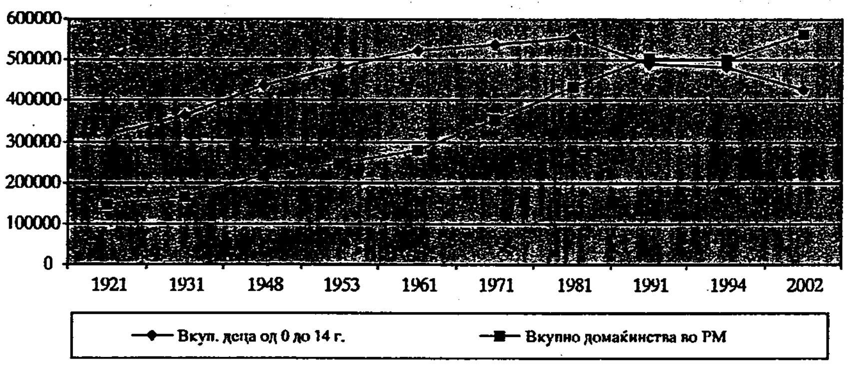

Табела 4. Деца до 14 години по домаќинства во Р. Македонија

Години	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991	1994	2002
Деца по домаќинство	2.2	2.2	2.0	2.0	1.9	1.5	1.3	1.0	1.0	0.8

Графикон 4. Деца до 14 години по домаќинства во Р. Македонија.

З А К Л У Ч О К

Статистичките податоци, покажуваат дека во Р. Македонија од 1921 година до 2002 година, се забележува намалување на учеството на деца до 14 години во однос на вкупното население.

Во 1921 година, процентот на учество на децата во вкупното население во Р. Македонија изнесува 39 %, во 1971 година тој процент паѓа на 33 %, додека во 2002 година на 21%.

Исто така, се забележува и опаѓање на децата до 14 години по домаќинство. Така, со пописот од 1921 година, на домаќинство припаѓало, во просек, 2,2 деца, во 1971 година 1,5 деца, а во 2002 година 0,8 деца.

Општ заклучок е дека во Р. Македонија се забележува намалување на процентот на деца до 14 години, како во однос на вкупното население, така и по домаќинство, или фигуративно кажано, народот во нашата држава брзо старее.

MOVEMENT OF POPULATION - CHILDREN UNDER 14

Dr. T. MICESKI, Dr. B.KOTESKI, Dr. K. SOKOLOSKI

S U M M A R Y

Statistical data, based on census of population in the Republic of Macedonia from 1921 to 2002, show decreased participance of children up to 14 years old in relation to total population.

In 1921, participance of children in the total population of R. Macedonia was 39%, in 1971 it fell to 33% and in 2002 to only 21%.

Data also showed that percentage of children up to 14, per household, also decreased. Thus, in the census of 1921, the average number of these children was 2,2 per household, compared to 1,5 children in 1971 and 0,8 in 2002.

General conclusion is that there is a noticeable decrease of children under 14 both in relation to the total population and in children per household. This is an indication that our country goes older.

The paper applies analytical approach in presenting statistical data for movement of population in the Republic of Macedonia, with special reference to the children under 14.

Key words: vital statistics, population, children.

ЛИТЕРАТУРА

1. Благоев Борислав: Основи на статистиката и статистика на населението, Студенски збор, Скопје 1980 година.
2. Демерџиев Кирил: АВТОГЕНОЦИД, ПГУП, „Софија“, Богданци, Скопје, 1998 година.
3. Статистички годишници на Р. Македонија од 1963 до 2004 година.
4. Маркоски Благоја: Современа политичко територијална поделба и карактеристики на светот, Геогафски разгледи, книга 32-33, 1998 год., Интерграфика унион, Скопје, стр. 99-121.